

سازمان عفو بین الملل

اطلاعیه مطبوعاتی

۱۲ آوریل ۲۰۱۸

کاهش آمار جهانی اعدام و درخشش «بارقه‌های امید» در جنوب صحرای آفریقا

- تحولات مثبت در سرتاسر جنوب صحرای آفریقا از جمله لغو مجازات اعدام در گینه، افزایش تعداد کشورهای لغوکننده اعدام به رقم ۲۰، کاهش قابل توجه در تعداد احکام اعدام و تحولات ادامه‌دار در عرصه قانونگذاری
- کاهش در صدور و اجرای احکام پس از رکوردهای بسیار بالا در سال‌های گذشته
- انجام اصلاحات قانونی در ایران و مالزی برای کاهش اعدام‌های مرتبط با مواد مخدر
- استمرار روندهای نگران‌کننده به موجب نقض قانون بین‌الملل در بسیاری از کشورها

سازمان عفو بین‌الملل در گزارش سالانه خود درباره وضعیت مجازات اعدام در جهان از اتخاذ قدم‌های بزرگ در سرتاسر منطقه جنوب صحرای آفریقا خبر داد و گفت این تحولات بارقه‌های امید برای لغو مجازات اعدام در جهان را افروخته است.

در سال میلادی ۲۰۱۷، گینه تبدیل به بیستمین کشور در جنوب صحرای آفریقا شد که مجازات اعدام برای همه جرائم را لغو کرده است. در همین حال، کنیا مجازات الزامی اعدام برای قتل را لغو نمود. بوركینافاسو و چاد نیز با معرفی یا اتخاذ قوانین جدید، گام‌هایی در جهت لغو این مجازات برداشتند.

به گفته دبیرکل سازمان عفو بین‌الملل شلیل شتی، «پیشرفت‌های صورت گرفته در جنوب صحرای آفریقا نقش این منطقه در ایجاد بارقه‌های امید برای حرکت به سمت لغو مجازات اعدام را تقویت کرده است. رهبران کشورهای این منطقه امیدهای تازه‌ای پیش روی ما گشوده‌اند و نشان داده‌اند که لغو کامل این مجازات به غایت بیرحمانه و غیرانسانی قابل تحقق است.»

«با ادامه یافتن اقدامات دولت‌های این منطقه برای کاهش و لغو مجازات اعدام در سال ۲۰۱۸، انزوای معدود کشورهای اعدام‌کننده باقی مانده در جهان پررنگ‌تر از پیش خواهد شد.»

«اکنون که ۲۰ کشور در جنوب صحرای آفریقا مجازات اعدام را برای همه جرائم لغو کرده‌اند، وقت آنست که دیگر کشورهای جهان به آنها بپیوندند و این مجازات هولناک را به تاریخ بسپارند.»

سازمان عفو بین‌الملل کاهشی در تعداد کشورهای اعدام‌کننده در جنوب صحرای آفریقا از ۵ عدد در سال ۲۰۱۶ به دو کشور در سال ۲۰۱۷ ثبت نموده است. این دو کشور سودان جنوبی و سومالی بودند. این سازمان ضمن اشاره به آغاز مجدد اعدام‌ها در بوتسوانا و سودان در سال ۲۰۱۸ گفت که این موضوع نباید گام‌های مثبتی که توسط کشورهای دیگر در این منطقه برداشته شده را تحت الشعاع قرار دهد.

یک کشور دیگر در آفریقا، گامبیا، معاهده‌ی بین‌المللی را امضا کرد که آن را به عدم اجرای اعدام و حرکت به سمت لغو کامل مجازات اعدام متعهد می‌کند. رئیس‌جمهور گامبیا در ماه فوریه ۲۰۱۸ یک دستور موقت برای توقف اعدام‌ها صادر نمود.

پیشرفت‌های کلی قابل توجه

تحولات صورت گرفته در جنوب صحرای آفریقا نمایانگر روند کلی‌تر کاهش استفاده از مجازات اعدام در سطح جهان در سال

۲۰۱۷ است.

سازمان عفو بین‌الملل در سال ۲۰۱۷ اجرای دست کم ۹۹۳ مورد اعدام را ثبت کرد که ۴٪ کمتر از سال ۲۰۱۶ (۱۰۳۲ اعدام) و ۳۹٪ کمتر از سال ۲۰۱۵ (۱۶۳۴ اعدام که بیشترین تعداد از سال ۱۹۸۹ بود) است. دستکم ۲۵۹۱ حکم اعدام در ۵۳ کشور در سال ۲۰۱۷ صادر شد که کاهشی قابل توجه نسبت به رکورد بالای ۳۱۱۷ مورد ثبت شده در سال ۲۰۱۶ است. این آمار شامل هزاران حکم اعدام که به باور سازمان عفو بین‌الملل در چین صادر و اجرا شده نمی‌شود زیرا در این کشور آمار اعدام همچنان جزء اسرار حکومتی به شمار می‌آید.

علاوه بر گینه، کشور مغولستان نیز مجازات اعدام را برای همه جرائم لغو نمود و بدین ترتیب تعداد کل کشورهای لغوکننده اعدام در سال ۲۰۱۷ به ۱۰۶ رسید. به دنبال اقدام گواتمالا برای لغو مجازات اعدام برای جرائم عادی مانند قتل، تعداد کشورهایی که مجازات اعدام را در قانون لغو کرده یا در عمل متوقف کرده‌اند اکنون به ۱۴۲ رسیده است. همچون سال ۲۰۱۶، اجرای اعدام تنها در ۲۳ کشور صورت گرفت و این شامل چندین کشور می‌شد که پس از یک دوره وقفه، اعمال احکام اعدام را از سر گرفتند.

حتی در کشورهایی که طرفدار سرسخت مجازات اعدام هستند نیز گام‌های قابل توجهی برای کاهش استفاده از این مجازات برداشته شد. در ایران، اقداماتی برای افزایش حداقل میزان مواد مخدر مورد نیاز برای صدور مجازات الزامی اعدام صورت گرفت. آمار کلی اعدام ۱۱٪ کاهش یافت و نسبت اعدام‌های مرتبط با مواد مخدر با کل اعدام‌ها از ۶۰٪ در سال ۲۰۱۶ به ۴۰٪ در سال ۲۰۱۷ رسید. در مالزی اصلاح قوانین مبارزه با مواد مخدر موجب افزایش اختیارات قاضی در خصوص تعیین مجازات در پرونده‌های قاچاق مواد مخدر شد. این تغییرات احتمالاً منجر به کاهش صدور احکام اعدام در هر دو کشور در آینده خواهد شد.

شلیل شتی در واکنش به این تحولات گفت: «این که کشورهایی در جهان هنوز برای جرائم مرتبط با مواد مخدر به مجازات اعدام متوسل می‌شوند عمیقاً دردآور است. با این وجود، گام‌های برداشته شده توسط ایران و مالزی برای اصلاح قوانین مبارزه با مواد مخدر نشان می‌دهد که حتی در اقلیت کشورهایی که هنوز انسان‌ها را اعدام می‌کنند نیز شکاف‌هایی در حال ظهور است.»

اندونزی که پیشتر در سال ۲۰۱۶ در تلاشی نسنجیده برای مقابله با جرائم مواد مخدر چهار نفر را اعدام کرده بود، در سال ۲۰۱۷ هیچ اعدامی را اجرا نکرد و خبر از کاهشی اندک در تعداد احکام اعدام صادره داد.

روندهای عمیقاً نگران‌کننده

همزمان با تحولات مثبت اما، روندهای عمیقاً نگران‌کننده در زمینه استفاده از مجازات اعدام در سال ۲۰۱۷ استمرار یافت.

پانزده کشور برخلاف قوانین بین‌المللی اقدام به صدور و اجرای احکام اعدام برای جرائم مرتبط با مواد مخدر کردند. بیشترین تعداد اعدام‌های مرتبط با مواد مخدر در سال ۲۰۱۷ متعلق به منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا بود اما منطقه آسیا و اقیانوس آرام بالاترین تعداد کشورهایی را داشت که به مجازات اعدام برای این نوع جرائم متوسل می‌شوند (۱۰ کشور از ۱۶ کشور).

سازمان عفو بین‌الملل در چهار کشور - چین، ایران، عربستان سعودی و سنگاپور - اعدام‌های مرتبط با مواد مخدر را ثبت کرد. محرمانه نگاه داشتن مجازات اعدام در مالزی و ویتنام تعیین اینکه برای جرائم مرتبط با مواد مخدر اعدامی صورت گرفته یا نه را غیرممکن ساخت. سنگاپور در سال ۲۰۱۷ هشت نفر را به خاطر جرائم مرتبط با مواد مخدر به دار آویخت که دو برابر تعداد ثبت شده در سال ۲۰۱۶ بود. روند مشابهی در عربستان سعودی وجود داشت و سرزدن‌های مرتبط با مواد مخدر از ۱۴٪ کل اعدام‌ها در سال ۲۰۱۶ به ۴۰٪ در سال ۲۰۱۷ افزایش یافت.

به گفته شلیل شتی، «علیرغم تلاش‌های صورت گرفته برای لغو این مجازات هولناک، هنوز رهبرانی وجود دارند که می‌خواهند از اعدام به عنوان «حلال سریع مشکلات» استفاده کنند به جای این که رسیدگی ریشه‌ای به مشکلات از طریق سیاست‌های انسانی، موثر و مبتنی بر شواهد علمی را در دستور کار خود قرار دهند. رهبران توانا عدالت را اجرا می‌کنند نه اعدام را.»

«اقدامات بیرحمانه‌ای که برای مبارزه با مواد مخدر به طور گسترده در خاورمیانه و منطقه آسیا و اقیانوس آرام به کار گرفته شده کاملاً در حل این معضل شکست خورده‌اند.»

دولت‌ها ممنوعیت‌های بین‌المللی دیگری را نیز در سال ۲۰۱۷ نقض کردند. عفو بین‌الملل اعدام دستکم چهار نفر در ایران را که در زمان وقوع جرم زیر ۱۸ سال سن داشتند تایید کرد و گزارش اعدام یک محکوم نوجوان پنجم هم به این سازمان رسید. حداقل ۸۰ محکوم نوجوان دیگر در صف اعدام باقی ماندند. در ژاپن، مالدیو، پاکستان، سنگاپور و ایالات متحده آمریکا، افراد دارای معلولیت ذهنی یا هوشی اعدام شده یا زیر حکم اعدام باقی ماندند. عفو بین‌الملل در بحرین، چین، ایران، عراق و عربستان سعودی موارد متعددی از محکومیت افراد به اعدام پس از «اعترافات» گرفته شده تحت شکنجه یا بدرفتاری‌های دیگر را مستند کرد. در ایران و عراق برخی از این «اعترافات» از تلویزیون پخش شدند.

با اینکه بحرین، اردن، کویت و امارات متحده عربی اعدام‌ها را پس از یک دوره وقفه از سر گرفتند، تعداد کل کشورهای اعدام کننده ثابت باقی ماند. در مصر احکام اعدام حدود ۷۰٪ نسبت به سال ۲۰۱۶ افزایش پیدا کرد.

چشم انداز

در حال حاضر دست کم ۲۱۹۱۹ نفر در سطح جهان زیر حکم قرار دارند و بنابراین مهم است که تلاش‌ها برای لغو مجازات اعدام ادامه یابد.

تاثیر کامل گام‌های مثبتی که در سال ۲۰۱۷ برداشته شدند در ماه‌ها و سال‌های آتی دیده خواهد شد اما در عین حال، برخی کشورها گام‌هایی رو به عقب برداشته‌اند یا تهدید به انجام این کار کرده‌اند. با توجه به همه‌ی این‌ها، استمرار کارزار مبارزه علیه مجازات اعدام همانند گذشته ضرورت دارد.

به گفته شلیل شتی، «طی ۴۰ سال گذشته، ما شاهد یک تحول عظیم و مثبت در دیدگاه جهانی نسبت به مجازات اعدام بوده ایم. با این حال، لازم است که اقدامات بیشتری فوراً اتخاذ شود تا عمل هولناک قتل به دست حکومت متوقف شود.»

«مجازات اعدام از علائم فرهنگ خشونت است و نه راه حلی برای آن. ما می‌دانیم که با جلب حمایت‌های مردمی در سطح جهان می‌توانیم در برابر این مجازات بیرحمانه بیاستیم و به اعدام در همه جا پایان دهیم.»

سند عمومی

*****

برای اطلاعات بیشتر و انجام مصاحبه لطفاً با دفتر مطبوعاتی سازمان عفو بین‌الملل در لندن، انگلستان با شماره +۴۴۰۲۷۴۱۳۵۵۶۶ تماس بگیرید.

آدرس ایمیل: press@amnesty.org

توییت: [@amnestypress](https://twitter.com/amnestypress)

دبیرخانه بین‌المللی، سازمان عفو بین‌الملل، شماره ۱ خیابان ایستون، لندن، کد پستی WC1X 0DW، انگلستان

سازمان عفو بین‌الملل بدون استثنا صرف نظر از شخص متهم، جرم، گناه یا بیگناهی یا روش بکار رفته در اجرای اعدام با مجازات اعدام در همه موارد مخالف است.